

Oulun hiippakunnan tuomiokapituli on kokouksessaan 14.1.2026 (§ 10) tehnyt aloitteen Pelkosenniemen ja Sodankylän seurakuntien välisen seurakuntajaon muuttamisesta siten, että Pelkosenniemen seurakunta lakkautetaan 31.12.2026 ja että se liitetään alue seurakuntana Sodankylän seurakuntaan 1.1.2027 alkaen.

Tämän aloitteen johdosta Sodankylän seurakunnan kirkkovaltuusto antaa seuraavan lausunnon:

Tuomiokapitulin nimeämän selvittäjän Juhani Lavangon selvityksestä käy ilmi, että Pelkosenniemen seurakunnan mahdollisuus toimia itsenäisenä seurakuntana on vakavasti heikentynyt. Taloudelliset kriisiytyvän seurakunnan mittarit eivät seurakunnassa vielä täyty, mutta varat ovat pienet ja pienenevät tulevina vuosina jäsenmäärän vähetessä. Lisäksi Pelkosenniemen seurakunnan mahdollisuutta huolehtia seurakunnan alueen seurakuntatyöstä vaikeuttaa henkilöresurssien pienuus ja se, että kirkkoherran virkaa on useamman vuoden ajan jouduttu hoitamaan tilapäisjärjestelyin.

Lavangon esityksessä luontevimmaksi liitossuunnaksi katsotaan Sodankylä. Tätä näkemystä puoltaa mm. Pelkosenniemen ja Sodankylän seurakuntien yhteinen historia.

Tuomiokapitulin tekemän aloitteen perusteet ovat Pelkosenniemen seurakunnan osalta selkeitä. Sodankylän seurakunta ymmärtää tuomiokapitulin huolen Pelkosenniemen seurakunnan alueen seurakuntatyön toteuttamismahdollisuuksista tulevina vuosina. Hallinnollisesti yhdistyminen on haastavaa tiukasta aikataulusta johtuen. On myös syytä huomioda, että aloite yhdistymiseen ei tullut kummaltakaan seurakunnalta, seurakuntien mahdollisuudet vaikuttaa asian valmisteluun ovat olleet rajalliset ja aikataulu joka vaiheessa prosessia erittäin tiukka.

Merkittävä kysymys Sodankylän seurakunnan näkökulmasta liittyy talouden kehitykseen ja henkilöresurssien riittävyyteen, joka ei nykytilanteessakaan ole Sodankylän seurakunnan arjessa aina riittävällä tasolla. Kuten Juhani Lavangon selvityksestäkin ilmenee, luovat tulevat vuodet jo itsessään haasteita Sodankylän seurakunnan talouteen ja Pelkosenniemen liittyminen alue seurakuntana edellä mainittuun seurakuntaan tuo tulevaisuudessa merkittäviä rasitteita ja sopeuttamisen tarvetta laajentuneen seurakunnan talouteen. Tämänkaltaisessa ulkoa päin tulleessa aloitteessa kirkkovaltuusto pyytää kirkkohallitusta myöntämään taloudellista tukea seurakuntaliitoksen siirtävävaiheeseen liittyvissä rasitteissa.

Yhteenvedona Sodankylän seurakunnan kirkkovaltuusto ymmärtää esitetyt perusteet seurakuntaliitoksen tarpeesta, mutta ilmaisee samalla huolensa seurakuntien taloudellisesta kantokyvystä, resurssien riittävyydestä ja mahdollisuudesta vaikuttaa seurakuntien perusrakenteeseen liittyvään päätöksentekoon.

Eriävä mielipide

Kirkkovaltuusto 25.2.2026

Kv. 5) Lausunto koskien Sodankylän ja Pelkosenniemen seurakuntien seurakuntajaon muuttamista

Jätän yllä mainitussa pykälässä kirkkovaltuuston tekemästä päätöksestä eriävän mielipiteen. Näkemykseni mukaan lausuntona tulisi todeta, ettei seurakuntaliitosta hyväksytä.

Perusteena näkemykselleni:

- prosessin aikataulu liian tiukka, jolloin seurakuntalaisten vaikutusmahdollisuudet olleet vähäiset
- Pelkosenniemen ja Savukosken kirkot tuovat lisäkustannuksia, joten rasittavat taloutta merkittävästi. Erityisesti suojellut rakennukset erittäin kalliita ylläpitää ja korjata. Ei tietoa rakennusten todellisesta kunnosta. Näistä asioista tulisi saada lisätietoa ennen päätösten tekemistä.

Osmo Kuusela